

foto: Hans Jacobs

Zeger Stappershoef

Je eigen etalage onderhouden

Door Hans Jacobs

Zijn boerderij ligt op een van die vele mooie plekjes in de Ooijpolder. Ingeklemd in de oksel van de slingerende dijk. Vanuit de woonkamer kijk je het landschap in. Een plaatje: weilanden, een kolk, knotwilgen, links en rechts koeien. Een stilleven, een schilderij waar hij zelf onderdeel van is. Zeger Stappershoef. Zijn schilderij als boer en als liefhebber van het landschap. “Ik heb een warm hart voor landschapsbeheer en landschapsinrichting. Ze zeggen wel eens tegen me: je bent halve natuurbeschermer. Nee hoor: tachtig tot negentig procent van mijn tijd ben ik melkveehouder.”

Zeger Stappershoef is door zijn vele jaren die hij actief is geweest in het jongerenwerk, bij de jonge boeren, in besturen als de NCB (hoofdbestuur) en vele andere organisaties goed op de hoogte wat er in de maatschappij gebeurt. “Toen al, vele jaren terug, wist ik het. We moeten oppassen dat we als boeren niet los komen van de maatschappij. Ook wij moeten meer aandacht geven aan het landschap. Wij moeten ons eigen etalage maken en beheren. Wij moeten leren dat het niet alleen gras is buiten, maar het landschap uit meer bestaat.”

Basis

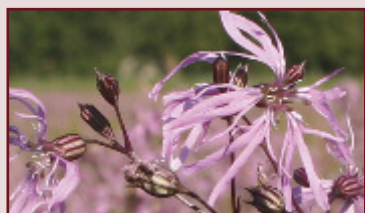
Een gedachte die de basis vormt voor het oprichten van de Ploegdriever. “Waarom zou je anderen in moeten schakelen om ons landschap te onderhouden, als we dat zelf ook kunnen. Wij hebben de kennis, de machines en tenslotte is het onze eigen tuin. Waarom moeten er mensen uit de Veluwe ingehuurd worden voor tarieven waar wij het met onze kennis ook voor kun-

nen doen. Waarom zouden wij het gratis doen als je er anderen voor betaald. Grote bedrijven werden ingeschakeld om te maaien. Wij hebben dezelfde machines. Wij hebben wel een andere drijfveer: wij wachten tot het droog is, wij willen daarnaast ook een goed product.”

> Vervolg op bladzijde 2

2 Als boer meer zelf aan de teugels.

3 De glorie van de koekoeksbloem.

4 De vogelpassie van Henk Klaassen.

Geert Kroes

Als boer meer aan het stuur

Door Hans Jacobs

Je kunt op zijn boerderij Buitengast aan de Persingsestraat in Persingen koe-knuffelen, een melk-clinic volgen of in een wei aan een lekkere boerenpicknick aanschuiven. Geert Kroes en zijn familie zijn jonge boeren. Ze weten hoe de buitenlui gevoelig zijn voor het samenspel tussen koe en mens. Maar Geert Kroes is ook een van die jonge boeren, die in Brussel op de stoep staat als ze aan zijn bestaan komen. Een strijdbare boer. Hij kent de tijd dat anderen het voor het zeggen hadden en je als boer aan de zijlijn terecht was gekomen. Hij kent de rillingen die bij boeren over de rug lopen als ze gebukt gaan onder de bureaucrativering, de regeltjes. En dan wordt Geert, de man van het koe-knuffelen, feller en strijdvaardig. Hij weet intussen de weg in de PSAN, de Provinciale Subsidie Agrarisch Natuurbeheer. "We zijn met de ganzen begonnen. Je moet echt wennen aan de starre handleiding, aan de bureaucratie. Je moet er keihard je best voor doen, maar nu hebben we de ganzen goed op de rit."

Plus

Maar het houdt niet op. Tenminste wat Geert betreft: "Als men wil dat wij natuur creëren, dan moet ervoor betaald worden. Je bent boer geworden om vee te houden of een akker te bewerken. Wil je ook nog landschap behouden, dan zul je een plus moeten krijgen. We moeten niet met ons laten sullen. Wij hangen met onze inkomensloes aan de mem van Brussel." De mooiste oplossing is volgens Geert de certificering: het vergaren van punten door bedrijfsvoering, waardoor je in aanmerking komt voor subsidies. "Maar wij zijn hier nog niet zover." Dus is zijn hoop gevestigd op de

nieuwe subsidieregeling natuur- en landschapsbeheer. Daar staat dat toepassing plaats vindt op basis van beheer en niet op resultaat, en: de relatie tussen aanvraag en subsidieverstrekking is gebaseerd op onderling vertrouwen."Klinkt mooi", zegt hij, "maar je moet er doorheenkijken om de drempels te overwinnen. Dus zeg ik: boeren we moeten meer zelf aan het stuur komen en ons niet laten leiden. Zij hebben ons ook nodig, want anders gaat er veel verloren."

www.buitengast.nl

Vervolg van bladzijde 1 >

Ploegdriever als een brug

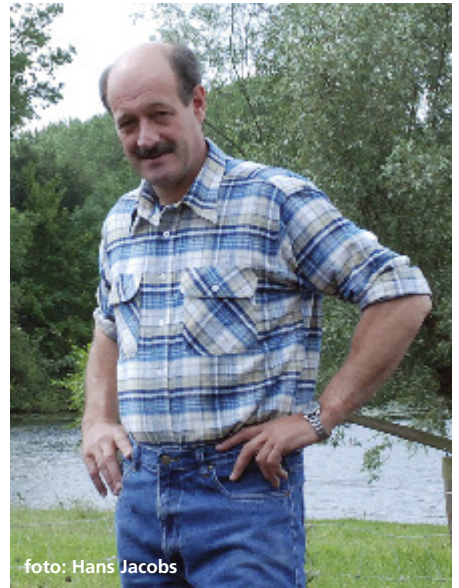

foto: Hans Jacobs

De Ploegdriever. Geen belangenorganisatie zoals Zeger benadrukt. "Daar zijn anderen voor als de ZLTO of de politiek. Al dat gedoe, daar moeten wij van afblijven." Maar hij ziet nog een andere functie: de Ploegdriever als brug tussen de natuurbeschermers en de boeren. "Ik zeg altijd: een bioloog kijkt naar beneden naar het plantje, ik kijk vooruit naar het hele weiland. Hij staat als bioloog bij de deur en ik als boer sta bij het raam. Dat is de spagaat waar we soms mee te maken hebben. Als ik de dijk maai, wil ik een mooi product dat ik op een zo efficiënt mogelijke manier wil bereiken. Dan kun je niet in stukken maaien, omdat op een deel nog wat plantjes niet uitgebloeid zijn, maar ik doe het wel. Net als ik meegemaakt heb bij de ruilverkaveling. In de ogen van de boeren is er toen te weinig gebeurd, in de ogen van de natuurbeschermers te veel. Je moet voor elkaar open staan, je moet wisselgeld inbouwen."

Leerproces

Volgens Zeger Stappershoef is het een leerproces. "Boeren hoeven niet bang te zijn. Ik geef ze altijd als advies: probeer het eens. Vraag subsidie aan, schrijf je in. Iedereen bemoeit zich met de polder. Maar wij wonen er, wij hebben er ons bedrijf. Je hebt vooral gedreven mensen nodig die er voor zorgen dat we ons eigen etalage zélf onderhouden."

foto: Hans Jacobs

De glorie van de koekoeksbloem

Stichting Landschap
Ooijpolder-Groesbeek

foto's: Nel van den Bergh

Links het ruige begin met zuring, brandnetels en distels, hierboven de overweldigende kleurenpracht in mei van dit jaar.

Nel van den Bergh

Wie rond half mei in de buurt van het natuurperceel 't Slumke achter De Horst is geweest, kan het niet zijn ontgaan: het natuurgebiedje was even veranderd in een roze zee van koekoeksbloemen. Vanaf de Ketelstraat en Cranenburgsestraat was de felgekleurde bloemenpracht tussen de akkers en weilanden goed te zien. De roze kleur is te danken aan de echte koekoeksbloem die hier vorig jaar massaal is opgekomen na het verwijderen van de voedselrijke bovenlaag van de grond. Enkele jaren

geleden nog werd het uit productie genomen grasland geplaagd door ruigteonkruiden als zuring, brandnetel en distels. Planten die het goed doen onder voedselrijke omstandigheden, maar die nu hun plaats hebben moeten afstaan aan meer bijzondere plantensoorten die juist op voedselarmere grond gedijen. Wie de bloemenzee nog wil zien, is voor dit jaar helaas te laat. Maar volgend jaar zal ze ongetwijfeld weer te bewonderen zijn.

Vogelaar Henk Klaassen:

Wij: ik, de boer en de Kievit

Door Hans Jacobs

Je ziet de adrenaline door zijn lichaam gieren. Zijn enthousiasme schiet in de hoogste versnelling. Zelfs nu, weken later vertelt hij het alsof je er samen bij bent. En hij is in gedachten nog steeds op die plek in het weiland waar hij vier weken geleden het nest met de eitjes heeft ontdekt. “Zou het...” De spanning is te snijden. “Hoor ik daar al geluid?” “Oh, ik hoop zo dat het er is.” En als het er is, als er leven is in het nest en de jonge kievitskuikens hun snavel tjes roeren, is er niemand in de hele wijde omgeving zo gelukkig als Henk Klaassen uit Groesbeek. Henk de vogelaar, de Kievitbeschermer. Dan gaat hij op zijn knieën, heft de handen hoog de lucht in, en roept: YES. Dan zegt hij: “Wij: ik, de boer en de Kievit hebben dit voor elkaar gekregen. Wij hebben dit moois samen voor elkaar gekregen.” Een nest kievitskuikens. “Dan haal ik de boer, de eigenaar van het weiland. Voorzichtig pakt hij een kuiken in de hand. Wat mooi zegt hij dan, zoiets moois heb ik nog nooit gezien.” Twee dolgelukkige grote kerels en piepkleine kuikens, de kroon op de samenwerking tussen vogelbeschermers en boeren

Vogelleven

Het is een van de vele hoogtepunten uit het vogelleven van Henk Klaassen. Thuis aan de Groesbeekse Kloosterstraat heeft hij een echte skybox in de tuin om zijn gierzwaluwen te bekijken. Uren kan hij met zijn verrekijker de wervelende show van de luchtacrobaten bewonderen. Vijftien kasten heeft hij onder de dakrand zitten, bij drie loert een camera in de slaapkamer van de gierzwaluw. “Daar gaan mijn jongens. Wat mooi, ik heb ze al duizend maal gezien, maar het blijft fascinerend. Je raakt er nooit op uitgekeken.” Een leven in dienst van de vogels. Roofvogels, kerkuilen, maar vooral weidevogels kieviten en nu ook boerenzwaluwen. De jeugd bekend maken met de vogelrijkdom, met de boeren samen aan nestbescherming in de weilanden werken. Allemaal taken die als motor de enorme passie voor vogels van Henk hebben. “Henk kun je even wat aan de bescherming van weidevogels doen, was de vraag van de coördinator Gelderse weidevogelbescherming. Even werd een levenswerk onder de paraplu van Landschapsbeheer Groesbeek en de Ploegdriever.

Compliment

“Het mooiste compliment is als boeren zeggen: jij bent vaker in het veld dan de kieviten.” Natuurlijk dachten veel boeren in het begin: daar heb je er weer zo een die komt vertellen hoe wij het moeten doen. Henk: “Zo ben ik niet. Ik luister naar boeren. Vooral naar de ouderen, die hebben zoveel

wijsheid. Die hebben een schopje achterin de trekker. Als ze een nestje zien, leggen ze het even aan de kant en ploegen verder. Die hoeft je niets te leren. Anderen wel. Praten helpt. Ik alleen kan niks. Ik heb de boeren nodig.” Praten, contact, dat zijn de toverwoorden. “Vandaar ook de aandacht voor boerenzwaluwen. Dan kom je bij de mensen thuis, op de boerderij.”

Mijn jongens

Elkaar respecteren. Jonge boeren die zeggen: Natuurlijk rij ik om een nest heen. “Later vragen ze mij: hé Henk, hoe is het met munne Kievit.” Henk prijst de samenwerking met de boeren.

Het resultaat: het vogelbestand in Groesbeek is stabiel. “De boeren hebben heel goed uitgekeken.”

Opnieuw loopt hij in gedachten de wei in. Het zoeken naar het eerste Kievitse. Het hoogtepunt van het jaar. “Als ik er een gevonden heb, ben ik dolgelukkig: YES. Daar zit zoveel emotie in. Wat een mooi eitje, wat liggen ze mooi. Elke keer weer. Ik heb er al honderd gezien, maar het is altijd een groot feest.” Opnieuw glimmen z’n ogen en kijkt hij snel naar een voorbij gierende gierzwaluw: “Zag je dat. Mooi hé. Mijn jongens.”

www.natuurlijkhenk.nl